

Nieuwsbrief 4 juli 2022

In deze Nieuwsbrief:

- IVV wereldwijde index werknemersrechten 2022 is uit
- Herdenking bloedbad in eSwatini 1 jaar geleden
- Foundation Max van der Stoel commentaar beleidsnota Schreinemacher

In veel crisisgebieden brokkelen de werknemersrechten af: 2022 ITUC Global Rights Index

Belangrijke maatstaven voor de schending van de rechten van werknemers hebben recordhoogten bereikt, zo blijkt uit de 2022-editie van de Global Rights Index, het vlaggenschip van de International Trade Union Confederation (ITUC).

Deze negende editie van de index (beschikbaar op www.globalrightsindex.org) rangschikt 148 landen volgens hun respect voor de rechten van werknemers. Het is de enige databank in zijn soort die een uitgebreid overzicht geeft van de rechten van werknemers in de wetgeving. Gevallen van schendingen en nationale beoordelingen kunnen per land en regio worden bekeken.

Op verschillende gebieden zijn de hoogste cijfers in negen jaar geregistreerd:

113 landen sluiten werknemers uit van hun recht om een vakbond op te richten of zich daarbij aan te sluiten, een stijging van 106 in 2021 naar 113. Werknemers werden uitgesloten van vertegenwoordiging op de werkplek in Afghanistan, Burkina Faso, Myanmar, Syrië en Tunesië.

77% van de landen ontzegde werknemers het recht om een vakbond op te richten en zich daarbij aan te sluiten.

De autoriteiten in 74% van de landen belemmerden de registratie van vakbonden, een stijging ten opzichte van 59%, met staatsrepressie van onafhankelijke vakbondsactiviteiten in Afghanistan, Belarus, Egypte, Jordanië, Hongkong, Myanmar en Soedan.

50 landen stelden werknemers bloot aan fysiek geweld, tegenover 45 in 2021, waaronder een stijging van 35% naar 43% van de landen in de regio Azië-Stille Oceaan en van 12% naar 26% in Europa.

87% van de landen heeft het stakingsrecht geschonden. Stakingen in Belarus, Egypte, India, Myanmar, de Filipijnen en Soedan werden beantwoord met de arrestatie van vakbondsleiders of met gewelddadige repressie.

Vier op de vijf landen blokkeerden collectieve onderhandelingen. Dit recht wordt in de openbare en de particuliere sector in elke regio uitgehouden. In Tunesië kunnen geen onderhandelingen met vakbonden plaatsvinden zonder toestemming van de regeringsleider. *(hieronder meer)*

Herdenking bloedbad op 29 juni: pro-democratische groeperingen in eSwatini hebben met succes een herdenkingsdag afgekondigd om de slachtoffers te eren.

Door Zweli Martin Dlamini, Swaziland News, 29 juni 2022

MBABANE: Eswatini pro-democratische groepen hebben met succes een herdenkingsdag uitgeroepen om burgers te eren die door koning Mswati's politie en soldaten zouden zijn gedood tijdens het bloedbad van juni 2021. De herdenkingsdag kwam er na een resolutie van het Multi-Stakeholder Forum (MSF) volgens de Boksburg Verklaring. Thulani Maseko, mensenrechtenadvocaat en voorzitter van het Multi-Stakeholder Forum (MSF), zei dat dit de duidelijkste motie van wantrouwen is tegen het onderdrukkende koninklijke Tinkhundla-regime en koning Mswati III.

"De tijd is gekomen voor hen om de macht over te dragen aan het volk. Vandaag is het bewijs geleverd dat de bevolking van Swaziland vastbesloten is over haar lot. Tinkhundla heeft al lang alle niveaus van legitimiteit en geloofwaardigheid verloren. Het volk heeft een punt bereikt waarop geen weg meer terug is. Vandaag is inderdaad een feestdag, of Tinkhundla dat nu accepteert of niet. Het slapende gras is gewekt", aldus de voorzitter van het AZG.

Alpheous Nxumalo, de woordvoerder van de regering van eSwatini, vertelde deze publicatie dinsdag dat woensdag een normale werkdag was, maar dat er geen activiteit was in steden in het hele land en dat sommige winkels moesten sluiten uit angst voor vermeende plunderingen. De regering heeft consequent volgehouden dat "feestdagen eerst worden afgekondigd en dienovereenkomstig worden aangekondigd door de zittende regering".

Tijdens een persconferentie op dinsdag waarschuwde Sakhile Awuviva Nxumalo, de voorzitter van de People's United Democratic Movement (PUDEMO) Youth League, SWAYOCO bedrijven om niet te werken en de feestdag ter ere van de slachtoffers van het bloedbad van 2021 juni te respecteren. De voorzitter van de PUDEMO Youth League (SWAYOCO), die woensdag om commentaar werd gevraagd, zei dat het bemoedigend was om te zien dat de Swazi's de feestdag ter ere van de slachtoffers van het bloedbad in juni in acht nemen. "Zelfs regeringskantoren zijn gesloten en bedrijven werken niet vanwege de onzekerheid. Wij willen er bij de Swazis op aandringen om orders te blijven opvolgen van de Democratische Beweging van de Massa's (MDM) en niet van de regering van Mswati. Geen enkele regering kan zo'n groot aantal mensen doden en verwachten dat alles op deze dag normaal verloopt. Zolang de pro-democratische parlementsleden Bacede Mabuza en Mthandeni Dube in de gevangenis zitten en andere politieke leiders in ballingschap leven, zal het nooit normaal worden in dit land. Zoals we al zeiden, zal deze dag vanaf nu elk jaar een feestdag zijn, zelfs nadat de democratische regering het roer heeft overgenomen", aldus de voorzitter van het Swaziland Youth Congress (SWAYOCO).

Commentaar Foundation Max van der Stoel

Doen waar Nederland goed in is: de toekomst van ontwikkelingssamenwerking?

donderdag, 30 juni 2022

Na lang wachten publiceerde minister Schreinemacher (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) vrijdagavond eindelijk haar nieuwe [beleidsnota](#), getiteld "Doen waar Nederland goed in is". Hoewel het een goede zaak is dat het budget voor ontwikkelingssamenwerking wordt vergroot, is – in de woorden van [Oxfam Novib](#) – feitelijk "Nederland straks de grootste ontvanger van het Nederlandse ontwikkelingsbudget".

Terugkeer naar gebonden hulp

Hoe zit dit? Ten opzichte van de beleidsnota's van eerdere ministers voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, is er meer focus op handel. Overal in de nota sijpelt het rotsvaste vertrouwen van de minister in het idee dat economische groei vanzelf naar de allerarmsten gaat door. Vanuit dit vertrouwen is het ook niet verwonderlijk dat het Nederlandse bedrijfsleven een belangrijk rol krijgt, als het aan de minister ligt.

(hieronder meer)

In veel crisisgebieden brokkelen de werknemersrechten af: 2022 ITUC Global Rights Index

Belangrijke maatstaven voor de schending van de rechten van werknemers hebben recordhoogten bereikt, zo blijkt uit de 2022-editie van de Global Rights Index, het vlaggenschip van de International Trade Union Confederation (ITUC).

Deze negende editie van de index (beschikbaar op www.globalrightsindex.org) rangschikt 148 landen volgens hun respect voor de rechten van werknemers. Het is de enige databank in zijn soort die een uitgebreid overzicht geeft van de rechten van werknemers in de wetgeving. Gevallen van schendingen en nationale beoordelingen kunnen per land en regio worden bekeken.

Op verschillende gebieden zijn de hoogste cijfers in negen jaar geregistreerd:

113 landen sluiten werknemers uit van hun recht om een vakbond op te richten of zich daarbij aan te sluiten, een stijging van 106 in 2021 naar 113. Werknemers werden uitgesloten van vertegenwoordiging op de werkplek in Afghanistan, Burkina Faso, Myanmar, Syrië en Tunesië.

77% van de landen ontzegde werknemers het recht om een vakbond op te richten en zich daarbij aan te sluiten.

De autoriteiten in 74% van de landen belemmerden de registratie van vakbonden, een stijging ten opzichte van 59%, met staatsrepressie van onafhankelijke vakbondsactiviteiten in Afghanistan, Belarus, Egypte, Jordanië, Hongkong, Myanmar en Soedan.

50 landen stelden werknemers bloot aan fysiek geweld, tegenover 45 in 2021, waaronder een stijging van 35% naar 43% van de landen in de regio Azië-Stille Oceaan en van 12% naar 26% in Europa.

87% van de landen heeft het stakingsrecht geschonden. Stakingen in Belarus, Egypte, India, Myanmar, de Filipijnen en Soedan werden beantwoord met de arrestatie van vakbondsleiders of met gewelddadige repressie.

Vier op de vijf landen blokkeerden collectieve onderhandelingen. Dit recht wordt in de openbare en de particuliere sector in elke regio uitgehouden. In Tunesië kunnen geen onderhandelingen met vakbonden plaatsvinden zonder toestemming van de regeringsleider.

Algemeen secretaris Sharan Burrow van het ITUC zei: "We weten dat werknemers in de frontlinie staan van meerdere en buitengewone crises: historische niveaus van ongelijkheid, de klimaatnoodsituatie, een pandemie die levens en bestaansmiddelen vernietigt, en conflicten met verwoestende binnenlandse en wereldwijde gevolgen. "De 2022 ITUC Global Rights Index legt bloot hoe deze instabiliteit wordt uitgebuit door zoveel regeringen en werkgevers die de rechten van werknemers aanvallen. "We moeten de misstanden aan de kaak stellen om regeringen te laten inzien dat ze opnieuw moeten bouwen met een nieuw sociaal contract: banen, lonen, rechten, sociale bescherming, gelijkheid en inclusie."

De tien slechtste landen voor werkenden zijn Bangladesh, Wit-Rusland, Brazilië, Colombia, Egypte, Myanmar, de Filipijnen en Turkije, met Eswatini en Guatemala die de lijst voor 2022 binnenkomen.

De landenratings verbeterden voor El Salvador, Niger en Saudi-Arabië, maar verslechterden voor Armenië, Afghanistan, Australië, Burkina Faso, Guinee, Jamaica, Lesotho, Nederland, Tunesië en Uruguay.

In dertien landen werden vakbondsmensen gedood, in 41% van de landen werd de vrijheid van meningsuiting en vergadering ontzegd of beperkt, in 69 landen kregen werknemers te maken met willekeurige arrestaties en detenties, en in 66% van de landen werd werknemers de toegang tot de rechter ontzegd of beperkt, inclusief een stijging van 76% naar 95% van de landen in Afrika.

"De wereld heeft een nieuw sociaal contract nodig om een begin te maken met het ongedaan maken van deze schade. In wezen zal dit de werkende mensen weer centraal stellen in de economie.

"Werkende mensen zijn de eersten die de gevolgen ondervinden van oorlogen, autoritaire regeringen, uitbuitende werkgevers en het uitblijven van maatregelen op klimaatgebied. Hun belangen moeten op de eerste plaats komen bij de beslissingen om deze crisissen aan te pakken, en zij moeten via hun vakbonden een stem hebben in de besluitvorming.

"Waar sprake is van misbruik van monopoliekracht of schendingen van mensen- en arbeidsrechten of een strijd voor vrede en democratie, zijn vakbonden van werkende mensen er om gerechtigheid, rechten en vertegenwoordiging te winnen. En zonder vakbonden zal er geen rechtvaardige overgang zijn in het licht van de klimaatverandering en technologische veranderingen.

"De 2022-index bewijst eens te meer dat de status quo niet kan blijven voortbestaan. Het economisch model heeft een race naar de bodem ondersteund waarbij geen rekening is gehouden met mensenrechten en milieunormen. De gegevens van de Index over negen jaar laten zien dat dit zich uitbreidt.

"Werknemers en consumenten eisen beter. Zij eisen banen, lonen, rechten, sociale bescherming, gelijkheid en inclusie. Ze eisen een nieuw sociaal contract dat een begin kan maken met het herstellen van vertrouwen en levens."

<https://www.youtube.com/watch?v=gRRNmjjUC-Y>

<https://www.youtube.com/watch?v=6r7SwfXINh4>

<https://www.youtube.com/watch?v=EYmYX7Qkgtw>

Doen waar Nederland goed in is: de toekomst van ontwikkelingssamenwerking?

donderdag, 30 juni 2022

Na lang wachten publiceerde minister Schreinemacher (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) vrijdagavond eindelijk haar nieuwe beleidsnota, getiteld "Doen waar Nederland goed in is". Hoewel het een goede zaak is dat het budget voor ontwikkelingssamenwerking wordt vergroot, is – in de woorden van Oxfam Novib – feitelijk "Nederland straks de grootste ontvanger van het Nederlandse ontwikkelingsbudget".

Terugkeer naar gebonden hulp

Hoe zit dit? Ten opzichte van de beleidsnota's van eerdere ministers voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, is er meer focus op handel. Overal in de nota sippelt het rotsvaste vertrouwen van de minister in het idee dat economische groei vanzelf naar de allerarmsten gaat door. Vanuit dit vertrouwen is het ook niet verwonderlijk dat het Nederlandse bedrijfsleven een belangrijk rol krijgt, als het aan de minister ligt.

Tegelijkertijd ligt gebonden hulp op de loer: in de nota staat dat in verschillende programma's voor ontwikkelingssamenwerking ernaar gestreefd wordt om minimaal 70% te laten uitvoeren door Nederlandse bedrijven. Dit is een vorm van gebonden hulp, waarbij het ontvangende land verplicht wordt om goederen en/of diensten uit Nederland af te nemen, waardoor het ontvangende land meestal duurder uit is. Zoals Marit Maij, directeur ActionAid Nederland zegt, "Handel is belangrijk voor het mondiale Zuiden maar we moeten echt af van het idee dat onze handel daar zo maar ontwikkeling brengt."

Op weg naar eerlijk beleid

Sterker nog, op dit moment draagt het handelen van Nederland weinig bij aan ontwikkeling elders. Nederland staat op plaats 160 van de 163 op de SDG Spillover Index, een index die kijkt of acties van landen positieve of negatieve effecten hebben op het vermogen van andere landen om de SDG's te

halen. Nederland heeft dus een zeer negatieve impact op andere landen. Juist daarom is het zo'n gemiste kans dat de minister in haar nota niet meer inzet op beleidscoherentie voor ontwikkeling, een beleidsterm voor kortgezegd eerlijk Nederlands beleid.

Hoewel beleidscoherentie in de nota genoemd wordt als belangrijke voorwaarde voor het behalen van de SDG's, wordt het in de volgende zin duidelijk dat de minister hiermee bedoeld dat verschillende ministeries meer moeten samenwerken om dezelfde doelen te halen. Dit is volstrekt onvoldoende, en hopelijk iets wat sowieso al gebeurt. Dit mag niet de enige ambitie zijn. Het speerpunt van beleidscoherentie is dat al het Nederlandse beleid de inspanning op ontwikkelingssamenwerking versterkt. Dit is niet alleen samenwerken, maar ook inzichtelijk maken waar het potentieel fout gaat en daarop handelen.

Een mooi instrument hiervoor bestaat al, de SDG-toets. Hierdoor moet al het (nieuwe) Nederlandse beleid en wetgeving rekening houden met de eventuele impact voor ontwikkelingslanden en gender. In de praktijk blijkt deze toets echter te weinig gebruikt te worden. Juist daarom is het zo jammer dat er in de nota hier geen aandacht voor is.

Doen waar behoefte aan is?

Ook de titel roept veel gevoelens op. Want doen waar Nederland goed in is... Is het juist binnen ontwikkelingssamenwerking niet vooral belangrijk om te doen waar behoefte aan is? Om vraaggestuurd te werken en niet aanbodgericht? Of zoals oud-politicus Bram van Ojik (GroenLinks) zegt: "Dat eigenbelang strookt niet met solidariteit, wat toch de basis van ontwikkelingssamenwerking is." Aan de andere kant is het natuurlijk positief om te kijken waar Nederland het grootste verschil kan maken. Maar, zoals we vanuit FMS ook in onze klimaatstudie duidelijk maken, heeft beleid meer impact als het aansluit op waar echt behoefte aan is. Daarom de belangrijke oproep om het beleid niet alleen in te richten op inzet vanuit het Nederlandse bedrijfsleven, maar om juist lokale organisaties uit het mondiale Zuiden te betrekken bij de oplossingen.

Later in het jaar zullen een aantal zaken verder worden uitgewerkt in bijvoorbeeld het nieuwe Actieplan voor Beleidscoherentie, de Afrikastrategie en de internationale klimaatstrategie. Dat verklaart wellicht ten dele waarom deze nota op veel onderwerpen nog heel vaag is. Er is nog heel veel werk aan de winkel!

Door: Anne van der Meer

Foundation Max van der Stoep FMS